

Noteringar från Welsh Springer Spanielklubbens Raskonferens 2011-10-15

Scandic hotell Upplands Väsby

Rasens nutid - Carsten Sörensen

Målet med konferensen är att utgöra startskott i arbetet med att uppdatera/revidera RAS samt WSSK avelspolicy.

Rasens utveckling grundas på uppfödarnas val av avelsdjur.

För att säkerställa en fortsatt bibehållen frisk ras är det viktigt att rasens effektiva population hålls på en så hög nivå som möjligt.

2010 hade vi 147st, enligt SKK beräkningar, individer av totalt drygt 3000 som i 5 generationer inte är släkt, den här siffran innehåller alla hundar även de som inte går i avel.

Detta kan jämföras med Golden Retriever som har en effektiv population på 208 individer, då har man över 45 000 hundar i Sverige.

Om man hamnar snett i denna population är det mycket svårt att justera siffran, det tar ungefär 3 till 4 generationer.

Om vi kan hålla oss under en inavelsgrad på 1,7% per år så kommer detta att medföra en ökad population.

Detta uppnås genom att:

- Motverka matadoravel
- Använda oss av ett stort antal hundar
- Öka importen av hundar

I en genomsnittlig valpkull så går ungefär 10% av valparna vidare i avel, av dessa 10% är det ungefär 30% chans att en hane går i avel mot 70% för en tik.

Våra hundars hälsa påverkas av den genetiska populationen för hög grad inavel innebär sämre hälsa samt färre valpar i kullarna.

Genetik och hundavel – Katarina Sundberg, doktorand vid SLU i Sköldkörtelforskning

Ordet Genetik kommer från genesis som betyder ursprung.

Gener styr ärftliga egenskaper som:

- Utseende
- Beteende
- Sjukdomar

Egenskaper som styrs av en enda gen som t.ex. ögonfärg kallas för Monogena egenskaper.

De egenskaper som styrs av flera gener kallas för polygena egenskaper
För dominant egenskaper krävs endast ett anlag.

Recessiv nedärvning innebär att det krävs 2 anlag för att egenskaperna skall slå igenom, man kan alltså vara bärare utan att visa några egenskaper.

Komplex nedärvning innebär att både miljö och arv spelar roll, flera/många olika gener påverkar egenskapen. Detta gör det svårare att styra genom avel.

Man har påvisat att en låg genetisk variation kan ge nedsatt motståndskraft vid epidemier.

Effektiv population

För att påverka den effektiva populationen spelar det ingen roll hur många tikar man använder i avel om man inte har tillräckligt många hanar.

Optimalt är att använda lika många hanar som tikar.

Genetiska sjukdomar

Dessa uppstår pga. fel i den genetiska koden.

I början av 1900-talet hittade man den första genetiska sjukdomen hos en hund idag drygt 100 år senare finns det 500 kända generiska sjukdomar och antalet ökar hela tiden.

Idag har man hos människan flest antal identifierade genetiska sjukdomar, på andra plats kommer hunden.

När det gäller frekvensen genetiska sjukdomar så förekommer dessa i mycket högre grad hos hunden än hos människan.

Detta gör att man idag studerar genetiska sjukdomar på hundar för att kunna dra paralleller med människor.

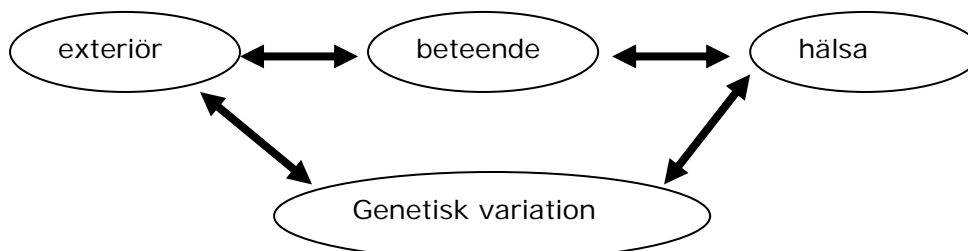
Som orsak till den högre graden genetiska sjukdomar hos hundar ser man:

- En snäv avelsbas - det finns få ursprungsindivider (founders).
- Hitch Hiking – vissa gener följer med "på köpet", t.ex. pälsfärg – sjukdom
- Pleiotropi – en och samma gen har flera olika egenskaper, t.ex. vit färg hos boxern – hörsel.
- Avelsmatadorer – sjukdomar visar sig inte förrän flera generationer senare när arvsmassan blivit mer koncentrerad.
- Avelsmetoder:
 - Tidig debut innan sjukdomar visat sig
 - Många små raser med få individer. Idag finns över 400 olika hundraser.
 - Man väger exteriör mot sundhet

Hos hunden har vi en mycket låg genetisk variation, och den har uppstått via två s.k. flaskhalsar i utvecklingen.

Den första uppstod när vargen tämjdes och den andra för ca 200 år sedan när människan skapade de olika hundraserna och utgick från mycket få individer som fick utgöra grunden för en ras.

När man har selekterat bra egenskaper så har man även fått dåliga på köpet.

Tumregler för att säkerställa sunda individer

Inavelsgraden för inte överstiga 2,5% över 5 generationer.

Inavelsgraden hos valpar bör inte överstiga 6,25%

Undvik matadoravel, dvs. ingen enskild hane ska bli far till mer än 5% av valparna som föds under hans fertila tid (Källa SLU, Uppsala).

Sköldkörtelrubbning - forskning

Denna sjukdom är mycket vanlig hos hundar oberoende av kön.

Det är en autoimmun och komplex sjukdom

Den kan inte botas, däremot kan den hållas i schack med medicinering.

Symptom:

- Metaboliska – viktuppgång, depression, slöhet
- Dermatologiska – torr hud, tunn päls, mjäll
- Neuromuskulära – muskelsvaghet, anfall
- Reproduktiva – svaga, tysta löp.
- Agressivitet

Sjukdomen upptäcks via blodprov, dock bör alla 3 prover tas för att ge ett bra tillförlitligt besked.

	1	2	3	4
TgAA	Positivt	Positivt	Positivt	Negativt
TSH	Neutralt	Positivt ökande	Positivt ökande	Positivt ökande
T4	Neutralt	Neutralt	Negativt minskade	Negativt minskade

Varför forska på Sköldkörtelrubbning?

Sköldkörtelrubbning är den vanligaste endokrina sjukdomen hos hundar, det är många som drabbas och den går inte att bota.

Det är svårt att minska sjukdomen genom traditionellt avel, den debuterar sent och det är ibland svårt att upptäcka symptom.

Den uppträder ibland tillsammans med andra sjukdomar.

Idag har SLU totalt fått ihop 48st prover (både sjuka och friska) från Welshar, för att kunna påbörja forskning på rasen behövs minst 100st friska och 100st sjuka prover. Och framförallt prover på friska individer som är 7år och äldre samt prover från sjuka individer.

Katarina varnar för användning av algprodukter som kan bidra till att sjukdomen bryter ut.

För att avgöra om vi har problem med denna sjukdom inom rasen kan WSSK begära att få statistik från olika försäkringsbolag och jämföra med samma statistik för andra raser. Sjukdomen hamnar dock inte alltid i försäkringsbolagens register.

Man kan vid ett större rasevenemang (t.ex. Club Show) ta prover för att få in en stor mängd.

Via en hälsoenkät till Welshägare kan man fråga om sjukdomen.

Vad är en bra konstruktion – Hans Rosenberg, Domare, SKK

Det är alltid rasens hemland som är ansvarig för rasstandarden och som kan göra uppdateringar och ändringar. Dock är Welshens rasstandard inte så exakt beskriven utan lämnar öppet för tolkningar.

Hans gick igenom texten för rasstandarden och visade samtidigt på både en hane och en tik hur han tolkade den.

Hans påpekar att vi som rasklubb kan hjälpa domare att utbildas på vår ras, kan genomföras i samarbete med övriga spanielraser.

Vi kan även informera om våra Club Show och Open Show i Domarbladet för att ge möjlighet för domare att komma och se ett stort antal Welshar vid ett och samma tillfälle.

Även uppfödare kan ta ett större ansvar genom att ställa ut fler hundar.

Paneldiskussion kring RAS

Ögon -

Från och med 1 jan 2012 kommer nya blanketter för ögonlysning att införas där man kommer att bedöma 6-7 olika punkter, denna blankett är ett måste för avel i Danmark och Norge. Hur skall uppfödare och WSSK ta ställning till dessa resultat i avelsarbetet och i RAS?

Vad kommer att noteras och uppdagas i och med att så många olika bedömningar skall göras?

Valpköpare blir mer noggranna och uppfödarna har 3 års garanti. Vi måste tänka oss för så vi hjälper rasen framåt.

Vilken förekomst av Galucom har vi inom rasen?

I England har man gjort gonoskopi i många år men man har inte haft någon uppföljning/register.

Det finns inget krav från SKK om ögonlysning, dock har vi inom Welshklubben som regel för att kunna förmedla valpar via klubben en regel som säger att avelsdjur skall vara ögonlysta. Vi har inte ett sådant problem att detta bör vara ett krav.

Vi får inte skriva i RAS att vi begränsar antalet avelsindivider bara för att vi nu har nya redskap för kontroll. Vi har inte råd att plocka bort fler avelsindivider.

Det är dock viktigt att vi fortsätter med ögonlysning så att vi får en informations bas att utgå ifrån i framtiden.

Förslag kom upp på att under nästa 5års period ta bort kommentaren kring ögon för att sedan ta ställning nästa gång vi reviderar RAS.

Det är viktigt att vi i uppdateringen av RAS är tydliga i ordalydelse (rekommendation, ska, bör). I nuvarande RAS är det otydligt formulerat om alla skall ögonlystas samt hur många gånger.

Beslut: Vi friskriver oss från regler för ögonlysning i RAS.

De som skall göra uppdateringen bör bolla med SKK ögonspecialister.

Höfter -

Vi har idag inga problem med armbågar och därmed inget behov att röntga.

När det gäller höfter så säger SKK att höftstatus skall vara känt vid avel.

SLU säger att när det gäller höftledsdysplasi så beror 60 % på ärftliga faktorer och hela 40 % på miljön.

På SKK's nya webbtjänst "köpa hund" är det OK med C höfter.

När det gäller försäkringar för uppfödare så täcker inte försäkringen hos en del bolag om man använder C höfter i avel.

Under 10 års tid har uppfödare jobbat ned frekvensen av höftproblem till under 20 %, riskerar vi att få sämre höfter igen om vi använder C höfter i större grad?

Behöver vi C höfter i avelsbasen?

Valpköpare frågar ganska ofta om höfter, men hur säkerställer man sedan att de verkligen röntgar sina hundar? En del uppfödare lägger på avgift för röntgen vid försäljning och sedan återbetalar en del när röntgen blivit genomförd, andra låter röntgen in gå i priset och arrangerar detta år valpköparen.

Beslut: Vi fortsätter med samma rekommendationer i RAS och anpassar valphänvisningen efter dessa.

Som målsättning ska vi ha att få ner antalet HD-belastade hundar till under 20% under nästa 5års period (2011-2016).

Mentalbeskrivning -

Frågan togs upp om vi har någon användning för den officiella mentalbeskrivningen som är framtagen för brukshundar?

Kan det hjälpa oss när vi tränar våra hundar genom att känna till hur de reagerar i olika situationer?

Det finns inofficiella beskrivningar som anpassar momenten efter hundras för att undvika att skrämma hunden, Barbro Börjesson har en egen metod.

Engelska spanielklubbar har en egen mentalbeskrivning.

SKK kommer 2012 att introducera BPH; Beteende-, Personlighetsbeskrivning Hund.

Population -

Det är viktigt att omsätta matadoravel till faktiska siffror. Om vi utgår från att vi har 380 valpar registrerade per år och att en hane under sin aktiva tid, 7 år, får ha max 5% av populationen innan det blir fråga om matadoravel så innebär det att en hane kan få 130 valpar.

Det är lika mycket hanhund- som tikägarna som måste ta sitt ansvar för att undvika matadoravel. Här vilar ansvaret på uppfödarna som måste använda sig av sunt förnuft.

WSSK bör främja import av hundar, dock måste man ha stor kunskap då det är svårt att få de hundarna man vill ha.

I USA kastreras största delen av de valpar som säljs för att uppfödarna skall ha koll på sina linjer.

I Stockholmsområdet är många hanhundar kastrerade, endast 1 av 12 tillfrågade hunddagis accepterar hanhundar som inte är kastrerade. På andra hunddagis ger man

rabatt för kastrerade hundar. Många hanhundar blir kastrerade i onödan. Kommer detta att bli ett stort problem i framtiden och påverka urvalet?

Detta beror troligast på influenser utifrån i USA kastrerar man alla sällskapshundar.

Rastypisk mentalitet -

Rallylydnad som numer är en officiell gren passar nog Welshen bättre än traditionell lydnad.

Workingtest måste ändras till Grundprov i RAS.

Genom ett Grundprov så kontrollerar man hundens förmåga i en jaktsituation I oktober 2011 kommer 10 Welshar att genomföra Grundprovet.

Vi bör ta med de jaktliga egenskaperna i RAS. Ska vi ha mätmetoder för att avgöra jaktliga egenskaper?

Vi har idag inte några fågeljaktmarker i Sverige utan vi jagar hare, rådjur och älg med våra hundar men det syns inte i statistiken.

Uppfödarna bör uppmuntra valpköparna att arbeta med hunden och att använda den till det den är till för.

I SKK köpeavtal skriver köparen under på att det vet att de köpt en stötande fågelhund.

I nuvarande RAS står det " Tyvärr förekommer också ibland en viss aggressivitet, framför allt mot andra hundar". Om vi skall skriva något om aggressivitet i RAS skall det baseras på fakta.

Beslut: Ta bort texten med aggressivitet i RAS

Funktionell exteriör -

Welshen ska ha en stark rygg och inte får lång hals, kraftiga tassar.

Diskussioner kring om texten kring extremiteter skall vara med i RAS då man som uppfödare ansvarar att jobba efter Rasbeskrivningen och rasstandarden.

Rasstandarden är öppen för tolkningar och vi bör kanske i RAS påpeka/förebygga att fel uppstår.

Vi bör ta bort subjektiv text ur RAS.

Beslut:

Huvudet – ta bort texten angående löst hängande skinn.

Ögon – ta bort texten angående hängande ögonlock

Avslutning – Carsten Sörensen

RAS skulle egentligen ha varit reviderad i September 2010, RAS från 2005 gäller fram till dess den blivit uppdaterade.

Vi bör ha som mål att har en uppdatering klar och godkänd före sommaren 2012.

Utkast kommer att läggas ut på www.wssk.se för synpunkter.

Målet är att sedan att genomföra en turné i Sverige för att berätta och implementera RAS hos uppfödare och medlemmar.

Det dök upp ett antal namn som förslag på att delta i revideringen av RAS, dessa kommer att tillfrågas via ett personligt brev från Dan Axelsson

Notering: " *Beslut*" ska tolkas som konferansdeltagarnas synpunkter/åsikter om ändringar i det nuvarande RAS.

Deltagarlista:

Per Aschan, Kennel Twinkel
Karin Haggård, Kennel Reedbank
Linda Toftehag, Kennel Hallonbos
Siw Karlsson, Kennel Smörsoppens
Ulla-Britt Werge
Margaretha Löwenborg
Ola Eriksson, Kennel Geltmans
Karin Brostam, Kennel Don's
Lena Rösiö, Kennel Don's
Annica Högström, Kennel Don's
Birgitta Setterberg
Margareta Edman, Kennel Clumbrolds
Carina Dahlberg
Cecilia Gylén
Carin Bergendahl
Annika Lingander, Kennel Welings
Björn Wennerholm, Kennel Welings
Lisa Holmqvist
Emelie Carlsson
Brittis Hagert
Maria Törnqvist, Kennel Redspot's
Irene Ellström, Kennel Yellows
Carsten Sörensen, Kennel Welford
Urban Pettersson, Kennel Welford

Torbjörn Håkansson
Kristina Håkansson
Janne Gustavsson, Kennel Heddychlon
Birgitta Abrahamsson, Kennel Heddychlon
Kristin Wendel, Kennel Wenanders
Karen Kilström
Carina Keijser
Gunilla Sandström, Kennel Okej's
Barbro Stjerdahl, Kennel Stjærndalens
Eva Bergenhill
Katarina Bergman
Marianne Welander
Pia Myrseth, Kennel Dagsländans
Tina Ratcovich, Kennel Billben's
Tina Wahl
Dan Axelsson, Kennel Funbone's
Lotta Samuelsson, Kennel Pelydryn
Sara Samuelsson, Kennel Pelydryn
Kristina Kindstrand, Kennel Pelydryn
Mia Hansson
Bo Olofsson
Thommy Johansson
Lisa Andersson
Henrik Johansson